

10229

ಗೌರವ ಭಾಷ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ
ಅಧ್ಯಾಪ್ಯಾನೆ ಮಾಡಿಸುವುದು

T
950

950

ದೇಶ ಸಂಸ್ಥೆ

95 10229

9

ಸೂಚನೆ

ದೇಶ ಭೂಮಿಗಳ ಸುಸ್ಥಿತಿ
ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ

ಕಳೆದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಧ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕಬಹುಮಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವು ಉಪನ್ಯಾಸವಾಯಿತು. ಆ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನಾಧರಿಸಿ ತಿದ್ದಿ ಈಗ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇಶೀಯ ಭಾವನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೂ ನಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವವರೂ, ಕೂಡದೆನ್ನುವವರೂ ಸೂಚಿಸುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೂಡಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಲವು ವರದಿಗಳಿಂದಲೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರುವಂತೆಯೇ ಈಗಲೂ ಇರುವುದು ಸಹಜವೇ. ಆದರೂ ಹಲವರಿಗೆ ದೇಶೀಯಭಾವನೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕುಚಿತಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದಲೂ, ಆಂಗ್ಲೀಯಭಾವನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾವೇಹದಿಂದಲೂ ದೇಶೀಯಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸತ್ಕಾರಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುವುದು. ಈ ಸಂಕುಚಿತಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಸ್ವಕೀಯವಾದ ದೇಶೀಯಭಾವನೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ತಿರಸ್ಕಾರಬುದ್ಧಿಯೂ, ವ್ಯಾವೇಹದಿಂದ ಪರಕೀಯವಾದ ಆಂಗ್ಲೀಯಭಾವನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಪುರಸ್ಕಾರಬುದ್ಧಿಯೂ ಕೆಲವು ಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಮಾರ್ಪಡಲು ಸಹಾಯವಾದರೆ, ಈ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಉದ್ದೇಶವು ಸಾರ್ಥಕವಾದಂತೆ ಭಾವಿಸುವೆನು.

**ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಈ ವಿಭಾಗದಿಂದ
ಹೊರಗೆ ಒಯ್ಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ**

ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ,

ಕನ್ನಡ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್.

ಮೈಸೂರು,
ಅಕ್ಟೋಬರ್, ೧೯೧೯.

ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಗುರುತು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ

P... ..

ಇನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಚನು. ...
ಸರಸ್ವತಿ ಭಂಡಾರ

ಉಟದ ಸಂಖ್ಯೆ
ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ 950

T N

ಇನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಚನು. ...
ಸರಸ್ವತಿ ಭಂಡಾರ
ಕ್ರ. ಸಂಖ್ಯೆ 10229

ಪಂಚನು ...
...
...

ಇನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಚನು. ...
ಸರಸ್ವತಿ ಭಂಡಾರ
ಕ್ರ. ಸಂಖ್ಯೆ 10229

0229

ದೇಶಭಾಷೆಗಳ
ಮೂಲಕ

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವುದು.

—:0:—

ಆಂಗ್ಲೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿದವರಲ್ಲಿ ಬಹಳಮಂದಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಲವು ವೃತ್ತಾಂತಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕಸಾರಿ ಓದಿರಬಹುದು. ಕೆಲವರು ಆಗಾಗ ನಡೆದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಓದಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕೇಳಲಾಗಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದಾದ ಕಾರಣ, ಅಂತಹವರ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸಲಾಗುವುದು. **ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಗುರುತು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು**

ಆಂಗ್ಲೀಯರು ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಹಲವು ವರುಷಗಳಾಗುವ ವರೆಗೂ ಈ ದೇಶೀಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೇ ಅವರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು, ಚರಿತ್ರಕರ್ತನೆಂದು ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಜಾರ್ಜ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಮಾರ್ಷ್ ಎಂಬಾತನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ಎಂಬ ಶ್ರೀಮಂತಸಂಘದ ಎದಿರಿಗೆ ೧೮೫೩ ರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ ನುಡಿದನು. ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಯವರು ತಮ್ಮ ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದುದು ಸುಮಾರು ೧೭೯೨ ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಎಂದು ತೋರುವುದು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಪೆನಿಯ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದ ಜಾರ್ಜ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ಎಂಬಾತನು ಈ ದೇಶದ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದ

ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಬಯ್ಯತಕ್ಕದ್ದು

950

ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಆದರಲ್ಲಿ ತಾನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಈ ದೇಶದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಕೇಳಿದ್ದ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಹಗಮನ, ನರಬಲಿ, ಶಿಶುಹತ್ಯೆ, ಶಿಶುವಿನಾಹ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೂ, ಜನರಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಬಂದಿಸಿ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಜನರ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಕಾರಣವೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ತೊಲಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣವೇ ಸರಿಯಾದ ಮದ್ದೆಂತಲೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕರವೋ ಅಥವಾ ಅಂಗಭಾಷೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಕರವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಮಟ್ಟಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಕಡೆಗೆ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭವಾದರೂ ಅಂಗೀಯ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುವನು. ಆದುದರಿಂದ “ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯಬೇಕು?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ನೂರಾರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿದುದೇ ಹೊರತು, ಕೆಲವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ, ಈಚೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದುದಾಗಿಲ್ಲ.*

ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ತಲೆದೋರಿದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ, ಆಡಳಿತ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ೧೮೧೩ ರಲ್ಲಿ ಕಂಪೆನಿಯು ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಅಜ್ಞಾಪತ್ರಿಯೊಂದನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮತ್ತು ದೊರೆಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ೧೮೧೪ ನೆಯ ಇಸವಿ ಜೂನ್ ೩ ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಈ ಅಜ್ಞಾಪತ್ರಿಯ ೪೩ ನೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯವಿದ್ಯಾವಂತರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿಯೂ, ದೇಶೀಯರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಕಂಪೆನಿಯು ಹುಟ್ಟುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲು ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ಲರವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರತಕ್ಕದೆಂದು ನಿಯಮವಾಯಿತು. ಪರಂತು ಈ ಅಜ್ಞಾಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಯಭಾಷೆಗೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವಾಚ್ಛಯಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಬೇ

*Vide—Printed Parliamentary Papers relating to the affairs of India ; General Appendix, (I).

ಕಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲು ಆಗದಿದ್ದರೂ ದೇಶೀಯಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕೊಡಬೇಕೇ, ಅಥವಾ ಅಂಗೀಯ ಭಾಷೆಯಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸಬೇಕೇ ಎಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಕಂಪೆನಿಯ ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವು ತಲೆದೋರಿತ್ತು. ಕಡೆಗೆ ಲಾರ್ಡ್‌ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿನ್‌ಕ್ ಎಂಬ ಗೌರವು ಜನರಲ್ಲರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವಿದ್ಯೆಗೇ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಈಕಾಲದಿಂದ (೧೮೩೫) ಅಂಗೀಯಭಾಷೆಯು ರಾಜಭಾಷೆಯಾದುದಲ್ಲದೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅಂಗೀಯಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು.

ಕಂಪೆನಿಯವರೂ ಈ ದೇಶದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಈ ಭಾಷಾವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕೆಲವರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣವಾಗುವದೆಂದೂ, ತಮ್ಮ ದೇಶೀಯ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವರೆಂದೂ ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಭಾರಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ನೌಕರರ ಮೂಲಕ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಸಹಾಯವು ದೊರೆಯುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಂಗೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನರಿತವರಿಗೆ ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರು. ಮೊದಮೊದಲು ಅಂಗೀಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತವರಿಗೆ ಸರಕಾರದ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಅವೂರ್ವವಾಗಿದ್ದರೂ, ಕಡೆಕಡೆಗೆ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತವರು ಸರಕಾರೀ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸದೇ ಇದ್ದುದೇ ಅವೂರ್ವವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು. ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೊಡನೆಯೂ, ಇತರ ದೇಶೀಯ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೊಡನೆಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಭಾಷಣೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಅಂಗೀಯಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಬಳಸುವ ಪದ್ಧತಿಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಾಚುರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದುದರಿಂದ, ಆ ಭಾಷೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಮಾನಮರ್ಮಾದೆಗಳಿರದಂತೆಯೂ ಆಯಿತು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅಂಗೀಯಭಾಷೆಯನ್ನರಿಯದವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದವರೆಂಬ ಭಾವನೆಯೂ ಬೇರೂರುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯವು ಅನೇಕರಿಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ.

950

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಂಗ್ಲೀಯಭಾಷಾಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಉದ್ದೇಶಗಳಿದ್ದರೂ, ಒಂದು ಮಾತ್ರ, ಅಂದರೆ, ಆಂಗ್ಲೀಯಭಾಷಾವಿದರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರಿಗೆ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು. ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ದೇಶೀಯರು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಜನಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವಿದ್ಯಾಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಎರಡನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಮಾತ್ರ ಅಂಶತಃ ಕೈಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಆವೃಣ್ಣ ಫಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲು ಆಂಗ್ಲೀಯಭಾಷಾಭಿಜ್ಞರಿಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಪದವಿಯೂ, ಗೌರವವೂ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನರಿತವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಹಂಕಾರವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ಹಲವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಈ ಬಗೆಯ ಅಹಂಕಾರವು ಕಡೆಗೆ ದೇಶೀಯ ವಿಷಯಗಳೆಂದರೆ ತುಚ್ಛವಾದುವೆಂದು ಭ್ರಮೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಉಂಟು ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವಿದ್ಯಾವನ್ನು ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಹರಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು.

ಜನರಲ್ಲಿ ದೇಶಾಭಿಮಾನವು ಹುಟ್ಟಿ ಬಳಿಯುತ್ತ ಬರಲು, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವಿದ್ಯೆಗೂ ಪೌರಾತ್ಯವಿದ್ಯೆಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವು ತಿಳಿಯುತ್ತ ಬಂತು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಆಂಗ್ಲೀಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತವರಿಗೆ ಪೂರೈದಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ, ಮಾನಮನ್ನಣೆಗಳೂ ಸಿಕ್ಕದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತ ಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ, ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ನಿಜವಾದ ಬೆಲೆಯೂ, ಉದ್ದೇಶವೂ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲು, ಜನಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹರಡಬೇಕಾದರೆ, ದೇಶಭಾಷೆಗಳೇ ಗತಿಯೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಈಗೀಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ವರುಷಗಳಿಂದಂತೂ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ, ಉಪನ್ಯಾಸಮಂದಿರಗಳಲ್ಲೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೇ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯಬೇಕೋ ಎಂಬ ವಿಚಾರವು ವುನಃ ವುನಃ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವಾದುವೆಂದು ಈಗ ಪರಿಕ್ಷಿಸೋಣ :-

(೧) “ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೫೨ ಭಾಷೆಗಳಿರುವುವು. ಈ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಐಕಮತ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯು ಸರಮಾನತ್ಯಕ. ಇದರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಭರತಖಂಡದ ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಐಕಮತ್ಯವು ತಲೆದೋರಿದೆ. ಈ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟುತಡೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅಷ್ಟೂ, ಜನರಲ್ಲಿ ಬಕ್ಕಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದು.”

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಅನೇಕರಿರುವರು. ಇದೇನೋ ಪ್ರಬಲವಾದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯಂತೆಯೇ ತೋರುವುದು. ಆದರೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅರಿತವರು ಭರತಖಂಡದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟುಮಂದಿ ಇರುವರೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತಾರುಲಕ್ಷ ಜನರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು ಮೂವತ್ತೊಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರಲ್ಲಿ? ಹತ್ತಾರುಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಎಲ್ಲಿ? ಈ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷ ಜನರಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸರ್ವಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಐಕಮತ್ಯ ಇರುವುದೆಂದು ಎಷ್ಟುಮಂದಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ಒಂದುವೇಳೆ ಇಷ್ಟು ಜನ ಆಂಗ್ಲೀಯ ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲೂ ಐಕಮತ್ಯವಿರುವುದೆಂದು ಒಪ್ಪಿದರೂ, ಉಳಿದ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತುಕೋಟಿ ಜನಗಳ ಗತಿಯೇನು? ಈಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದವರಲ್ಲಿ ಐಕಮತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆ? ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಮತಾ ಸಕ್ರಿಯಾಗಲಿ, ಸ್ವಭಾಷಾಭಿಮಾನವಾಗಲಿ, ಸ್ವದೇಶಪ್ರೀತಿಯಾಗಲಿ, ಸ್ವಬಂಧುಪ್ರೇಮವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೇನು? ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಉತ್ತರಗಳು ದೊರೆಯಲಾರವು.

ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕಮತ್ಯವು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಭಾಷೆಯೊಂದೇ ಸಾಧನವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಬಲವಾದ ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಐಕ್ಯತೆ, ಪೂರೈಚರಿತ್ರೆ, ಪ್ರಾಚೀನಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರಯಾಣಾನುಕೂಲ್ಯಗಳು—ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಸಾಧನಗಳೂ ಇವೆ.

ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲೆಂಡಿನ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಿನೋಡಿದರೆ, ದೇಶದ ಐಕಮತ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯು ಅಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಾಧನವಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತಮತದ ಎರಡು ಮುಖ್ಯಶಾಖೆಗಳಾದ ರೋಮ್ ಕೆಥೊಲಿಕ್ (ಸೇಕಡಾ ೪೦ ರಷ್ಟು) ಪ್ರಾಟೆಸ್ಟೆಂಟ್ (ಸೇಕಡಾ ೫೯ ರಷ್ಟು) ಎಂಬ ಪಂಗಡಗಳ

ಜನರಿರುವರು ಈ ಎರಡು ಶಾಖೆಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಅತ್ಯಂತ ಪೂರ್ವವಾದ ಕಡಿದಾಟಗಳು ಯೂರೋಪಿನ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದುವು. ಈಗಲೂ ಈ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಮತ ವಿಷಯಕವಾದ ಸೌಹಾರ್ದವು ಇಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ೩೫ ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಿರುವ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂರುಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯು ಸುಮಾರು ಸೇಕಡಾ ೨೦ ರಷ್ಟು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ, ಫ್ರೆಂಚು ಸೇಕಡಾ ೨೦ ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೂ, ಇಟ್ಯಾಲಿಯನ್ ಭಾಷೆಯು ಸೇಕಡಾ ೨ ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳಾಗಿರುವುವು. ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸುಮಾರು ಸೇಕಡಾ ಮೂರರಷ್ಟು ಇರುವರು. ಇಂತಹ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಐಕಮತ್ಯವು ರೂಢಮೂಲವಾಗಿರುವುದು.

ಈಗ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವು ನಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ತಿಳಿದವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಐಕ್ಯಭಾವವು ತಲೆದೋರುತ್ತಿರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಂತಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ರೈಲು, ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳು ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಮೇಲ್ದರದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಯಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ತಪ್ಪುವುದೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಜಾಂಶವಿಲ್ಲ.

(೨) “ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಾಡಿಸುವ ರೂಢಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಆ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಜನರಲ್ಲಿ ರಾಜಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಾರವು ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದು ”

ಎಂಬುದೇ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಭಿವಾಹಿನಿಗಳ ಎರಡನೆಯ ಆಕ್ಷೇಪ. ಆದರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಆಕ್ಷೇಪಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಉಚ್ಚತರದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವವರೆಲ್ಲರೂ ಸಮರ್ಥರಾಗಿರಲಿ, ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರಲಿ, ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲೇಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಸಮರ್ಥರಂತೂ ಓದಿ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಆಂಗ್ಲೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿಯಿಲ್ಲದವರೂ ಅದನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವುದರಿಂದ, ಅವರು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈಗ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಂಗ್ಲೀಯ ಪ್ರಭುತ್ವವು ರೂಢಮೂಲವಾದ ಈ ನೂರು ವರುಷ

ಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಇರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅಷ್ಟು ಪರಿಗಣನೀಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲೂ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವರು ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇಂತಹವರು ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿಯಿದ್ದಂತಹವರೇ ಆಗಿರುವರು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಉಚ್ಚತರದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಯಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದರೂ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಪ್ರವೀಣರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಈಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವವರು ಅದನ್ನು ಒಂದು ಐಚ್ಛಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಗಲೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾರ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಆಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪೂರ್ವಪಕ್ಷವನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಭಿವಾಹಿನಿಗಳು ತಂದು ಒಡ್ಡುವರು, ಅದೇನೆಂದರೆ:—

“ ಈಗ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಠಪ್ರವಚನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಈಗ ಈ ಭಾಷೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಿಂದಲೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೌಶಲತೆಯುಂಟಾಗುವುದು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದರೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ ”

ಇದಕ್ಕೆ, ಕಷ್ಟತರವಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಬೋಧನೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕೌಶಲರೂ ಸಾಧಾರಣರೂ ಸಹ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಧಾರಣ ತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ, ಚರಿತ್ರೆ, ಭೂಗೋಳ, ಭೌತಿಕರಾಸಾಯನಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಈಗ ಬಹಳಕಾಲ ಹಿಡಿಯುವುದು. ಇವರಿಗಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಹಿಂದೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲಿಸತೊಡಗಿದರೆ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬೋಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಲಿಯುವುದರಿಂದ ಒಹಳ ಕಾಲವು ಮಿಗುವುದು. ಈ ಕಾಲವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವು ದೊರೆತಂತಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿನ

95

ಜ್ಞಾನವು ಈಗಿನಂತೆಯೇ ಇರುವುದು ಎಂದು ದೇಶಭಾಷಾಭಿವಾಹಿನಿಗಳು ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುವರು.

(೨) “ ಉತ್ತಮವರ್ಗದ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳೂ, ಪಾಠಪುಸ್ತಕಗಳೂ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಮೇಲ್ದರದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ”

ಹೀಗೆಂದು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಭಿವಾಹಿನಿಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಅಡ್ಡಿಯನ್ನು ತರುವರು. ಮೇಲೆಮೇಲೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಬಲವಾದ ಆಡ್ಡಿಯೆಂದು ತೋರುವುದು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೂ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಹಲವು ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಧುನಿಕಪಾಠಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲವೆಂಬುದೇನೋ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜ. “ ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟುಹೊರತು ಮದುವೆಯಾಗದು; ಮದುವೆಯಾದ ಹೊರತು ಹುಚ್ಚು ಬಿಡದು ” ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ದೇಶೀಯಭಾಷೆಗಳ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಧಾರಾಳವಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆತಹೊರತು ಹೊಸ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟಲಾರವು, ಹೊಸಗ್ರಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಹೊರತು ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆಯಲಾರದು ಎಂಬಂತೆ ಆಗಿರುವುದು. ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ವೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಈಗ ರಾಜಾಶ್ರಯವು ವಿವುಲವಾಗಿಲ್ಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು ದೊರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ಗಿರಾಕಿ ದೊರೆತಹೊರತು ಅವರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಬರೆದರೂ ಅನೇಕರು ಮುದ್ರಿಸುವ ಹಾಗಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಅವರು ಸಾಲಸೋಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುದ್ರಿಸಿದರೂ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾರಿಕೆಯಾಗಲಾರವು. ಉಳಿದ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವ ಅವಸ್ಥೆ ತಪ್ಪದು. ಈಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಪಾಠಗ್ರಂಥಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆ? ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ನಡೆಯುವಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ತನ್ನ ತರಗತಿಯ ಪಾಠಪುಸ್ತಕಗಳ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುವುದು. ಉತ್ತಮತರದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು ದೊರೆಯುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟುವುವು. ಆದುದರಿಂದ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಭಿವಾಹಿನಿಗಳ ತಂದೊಡ್ಡುವ ಈ ಆಡ್ಡಿಗೇ ದೇಶಭಾಷಾಭಿವಾಹಿನಿಗಳ ವಾದವೇ ಮದ್ದಾಗಿರುವುದು.

(೪) “ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಿಭಾಷಿಕಶಬ್ದಗಳು ಇಲ್ಲ; ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈಗ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವಷ್ಟು ಮೇಲ್ದರದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರರು.”

ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಗೊಡದೇ ಇರುವವನಿಗೆ ಈಜುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿಲ್ಲವೆಂದು ದೂಷಿಸುವುದರಿಂದ ಏನು ಫಲವೋ, ಈ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯಿಂದಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಸಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶವೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ, ಈಗಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳೂ, ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳೂ ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಳಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಯುಕ್ತಿಯೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಅವಕಾಶವೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ದೊರೆತರೆ, ಈನ್ಯೂನತೆಗಳು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಸರಿಪಡುವುವು.

ಭರತಖಂಡದ ಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವು ಹರಡಿರುವವಾರಿಣಿ ಆ ಭಾಷೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭ; ಅವಶ್ಯವಾದರೆ, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಾರಿಭಾಷಿಕಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಎರಡನೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಭಾಷೆಯವರೂ ಒಂದೇಮಾತಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದುಲು, (ಉದಾಹರಣೆ Oxygen-ಆಮ್ಲಜನಕ, ಪ್ರಾಣವಾಯು) ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಸುಲಭವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಶಬ್ದಗಳನ್ನು ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಬಹುದು. ದೇಶಭಾಷೆಯನ್ನೆ ಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಅತಿಪ್ರಾಚೀನವಾದ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ, ದ್ರಾವಿಡ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು ಸೇರಿವೆಯೆಂದು ಭಾಷಾತತ್ವಜ್ಞರು ಹೇಳುವಾಗ, ಈ ಅಡ್ಡಿಗೇ ಗಮನಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಈ “ ಶುದ್ಧ ” ಭಾಷಾಭಿವಾಹಿನಿಗಳ ಆಡ್ಡಿಗಳಿಂದ,

95

ಈವರೆಗೆ ಅನೇಕನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳು, ಹಲವರು ಭಾಷಾಸೇವಕರ ಮನೋಪ್ರಸಂಜೆಲ್ಲೇ ಲೀನವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಇದು ಹೀಗಿರಲಿ.

ಒಂದುವೇಳೆ ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ಬಂದರೂ, ಅಂಗ್ಲೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಓದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಶಕ್ತರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

(೫) “ಈ ದೇಶದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬಂಗಾಳ, ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾತಿ, ತೆಲುಗು—ಈ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ನೂರನಲವತ್ತೆರಡು ಭಾಷೆಗಳು ಅಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ವತ್ರ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೇ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.”

ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಅಡ್ಡಿಯನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುವರು. ಆದರೆ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳು ಹಿಂದೆ ಇವೆಯೆಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆಬಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನೂಕುವುದು ಯಾವನ್ಯಾಯ? ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಮೇಲ್ತರದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟಾದರೆ ಉಳಿದ ಭಾಷೆಗಳೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆಬರಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದುದರಿಂದ ಈ ಅಕ್ಷೇಪಕ್ಕೂ ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ.

(೬) ಒಂದೇಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವ ಜನರು ಇರಬಹುದು. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಬಂದೆ, ಅಂಗ್ಲೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಬಂದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಿನಕ್ರಮವೇ ಬಳಿಯದು.” ಎಂದು ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಭಿವಾಹಿನಿಗಳು ವಾದಿಸುವರು.

ಈವಾದಕ್ಕೂ ಅಷ್ಟುಬಲವಾದ ಆಧಾರವಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವು ಅಂಗ್ಲೀಯಭಾಷೆಗೂ ಅವುಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧಕ್ಕಿಂತ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವುದು. ಇದೂಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡದೇ ಇರುವವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ದೇಶಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ಕಲಿತೇ ಇರುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವುದು ಕೇವಲ ಆಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ ಅಂಗ್ಲೀಯಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಮೇಲಲ್ಲವೆ?

(೭) ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷಾವಾದಿಗಳು ಮತ್ತೂ ಒಂದು ಆತಂಕವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ—

“ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯು ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಭಾಷೆ. ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತರೆ ಅಷ್ಟು ಬಳಿಯದು. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ತೊಡಕು ಇರಲಾರದು.” ಎಂಬುದು.

ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷಾಭಿವಾಹಿನಿಗಳು ವಾದಿಸುವುದು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅವರು ಮೇಲ್ತರದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವರೆ ಹೊರತು, ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಕಲಿಯಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕೇವಲ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದುದೂ ಸರಳವಲ್ಲದುದೂ ಆದ ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದುಲು, ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ತಿಳಿದಿರುವ ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಚೆನ್ನಾಗಿರಲು ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿಯೂ ಆಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಉಳಿಯುವ ಕಾಲವನ್ನು ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಯಾವ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೊಂದು ಕೊರತೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

(V) “ ಶ್ರೇಷ್ಠವರ್ಗದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮಂದಿ ದೇಶೀಯರಲ್ಲೇ ದೊರೆಯಲಾರರು ; ಆದುದರಿಂದ ದೇಶಭಾಷೆಗಳನ್ನರಿತ ಅನ್ಯದೇಶದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಇಂತ ಹವರು ಕೆಲವರು ಸಿಕ್ಕುವುದೂ ಕಷ್ಟ. ಆದಕಾರಣ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರಲಾರದು.”

ಹೀಗೆಂದು ಅಂಗ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಹೇಳುವರು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ತಥ್ಯಾಂಶವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ—ಸುಸಂಸ್ಕೃತಮನಸ್ಕರಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯಾಸಕರವಲ್ಲ. ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿದ್ದರೆ, ಉತ್ತಮತರದ ಬೋಧಕರನ್ನು ಯಾವ ದೇಶದಿಂದಲಾದರೂ ಕರೆತರಬಹುದು. ಇಂತಹವರು ಆಯಾ ದೇಶಭಾಷೆಗಳನ್ನೇ ಕಲಿತು ಆಯಾ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೇ ಪಾಠಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಅಡ್ಡಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಅಂಗ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳು ತಂದೊಡ್ಡುವ ಹಲವು ಆಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೂ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡುಬಂದುದಾಯಿತು. ಈಗ ದೇಶಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುವರೆಂದು ನೋಡೋಣ. ಇವರು ಈಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಹಲವು ಕೆಡಕುಗಳಂಟಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಅಯಾಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೂ ವಾದಪ್ರತಿವಾದಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಧನಃ ಹೇಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರುವುದು.

(೧) “ ಅಂಗ ಭಾಷೆಯು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಲಿಯತಕ್ಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ. ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದುಬಗೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ರಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಲಿತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗಲಾರದು. ಯಾವಾಗ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಭಾಷಾಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲವೋ, ಅಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೆಲ್ಲವೂ ಕನಸಿನ ವೃತ್ತಾಂತದಂತೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಲೇ ಈಗಿನ ಹಲವು ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ಉಪರಿಷ್ಠವ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರವಾಗಿರುವುದು. ಈಗ

ನ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ವಿದ್ಯೆಕಲಿಯುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಈ ಕಷ್ಟವಾದ ಅಂಗೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದೇ ಪರಮೋದ್ದೇಶವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು. ಹಿಂದೆ ರಾವಣನೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಮೂರ್ಛಹೋದಾಗ, ಶ್ರೀರಾಮದೇವರಿಂದ ಅಜ್ಞಪ್ತನಾದ ಅಂಜನೇಯನು ಸುಷೇಣನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೂಲಕಯಂತಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಚಂದ್ರೋಣಪರ್ವತವನ್ನೇ ಹೊತ್ತುತಂದುಕೊಟ್ಟಂತೆ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷಕರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ತಾವುಓದುವ ಗ್ರಂಥಗಳ ಭಾರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಮ್ಮತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವು ಮುಖ್ಯ. ಇದು ಅಮುಖ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ಜೆನ್ನಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಓದಿದ ಪ್ರತಿಭಾಗವನ್ನೂ ಬಾಯಿಪಾಠಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವು ತಾನಾಗಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿರುವುದು.

ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸುಲಭಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಧಾಮನ ಮೈಯಂತಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಗ್ರಂಥಗಳ ಶರಣುಹೋಗಬೇಕಾಗುವುದು. ಟಿಪ್ಪಣಿವೃತ್ತಕಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಲೆಯು ಅಷ್ಟು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದೆಂದು ಯಾರುತಾನೆ ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ ಅಂಗೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ, ಅದೇ ದರ್ಜೆಯ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಅಂಗೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದರೋ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಣ್ಣವಾಗಿರುವ ಪಾಠಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಓದಿ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ದುಡ್ಡಿನ ಆಸೆಯಿಂದ ಬರೆದ ಟಿಪ್ಪಣಿವೃತ್ತಕಗಳ ಮರೆಹೊಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವವರೊಳೂ ತಮ್ಮ ಪಾಠವೃತ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿಕೊಳ್ಳುವರೇ ಹೊರತು, ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ಜ್ಞಾನವಿಕಾಸಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಜ್ಞಾನಲಾಭವು ಅಷ್ಟು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

(೨) ಕೆಳಗಿನತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಚರಿತ್ರೆ, ಭೂಗೋಳ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದುವುದರಿಂದ, ಮೇಲ್ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಓದಬೇಕಾಗುವುದು. ಓದಿದವಿಷಯವನ್ನೇ ಪುನಃ ಪುನಃ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಿಸ್ಕೃಷ್ಟಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಈಗ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವುದರ ಫಲವನ್ನು ಅಲೋಚಿಸಿ ನೋಡೋಣ. ಕೆಳಗಿನತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಓದುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಿನತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಮೇಲೆಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುವರು. ಆದುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಂಟಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿ ಅವರಜ್ಞಾನವೂ ನಿಸ್ಕೃಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಬರುವುದು.

(೩) ಈಗಲಾದರೋ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಸಂಸಾದಿಸುವ ಜ್ಞಾನವು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಈ ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಪಠನಾಸಕ್ತಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಪಾಠವು ಸ್ವಕಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠತರವಾದ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಓದಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ಎಷ್ಟುಮಂದಿತಾನೇ ಸಿಕ್ಕುವರು? ಆದುದರಿಂದಲೇ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯೇ ಫಲವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬದುಲು, ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವುದೇ ಪಠನಾಸಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲಿಯೇ ಪಠನಾಸಕ್ತಿಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ಜನರಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು?

(೪) ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗದವರ ಪಾಡಂತೂ ಮತ್ತೂ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿರುವುದು. ದೇಶಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಬೋಧನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೂರುಜನರಲ್ಲಿ ೬೦-೭೦ ರಂತೆ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಪಠಭಾಷಾಶರಣವಾದ ನಮ್ಮದೇಶದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೇಕಡಾ ೩೦-೪೦ ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗದ ಸೇಕಡಾ ೬೦-೭೦ ರಷ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಾರ ಪರಿಣಾಮವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದೇ ಇರುವುದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ನಿರಾಶರಾಗಿ ಸಂಸಾರಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಬೇಕಾಗುವುದು ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಪರಿತಾಪಕರವಾದುದೋ ವಾಚಕರೇ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. 10229

ಡೆಯಾಗುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗದ ಸೇಕಡಾ ೬೦-೭೦ ರಷ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಾರ ಪರಿಣಾಮವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದೇ ಇರುವುದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪವೃದ್ಧಿ ಜನರು ಪುನಃ ಓದಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವರು. ಉಳಿದವರು ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿಗಳ ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಹೀಗೆ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗದವರೆಲ್ಲರೂ ಅಯೋಗ್ಯರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನಡೆವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನೂ, ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನಡೆವ ಅದೇ ದರಜೆಯ ಇತರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು.

ನಿರ್ಜೀವವಸ್ತುಗಳು ನಷ್ಟವಾದರೆ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಚಿಂತೆಯಾಗುವುದು. ಸಜೀವಿಗಳಾದ ಇಷ್ಟೊಂದುಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ನಿರಾಶರಾಗಿ ಸಂಸಾರಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಬೇಕಾಗುವುದು ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಪರಿತಾಪಕರವಾದುದೋ ವಾಚಕರೇ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. 10229

(೫) ಅಂಗಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೂ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ, ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕಂಡುಬಂದು ಇತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡುಬಗೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಸಮವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರವರಿಗೆ ಭೇದಗಳು ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬರುವುವು. ಅಂಗಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಬರಬರುತ್ತಾ, ಸ್ವಮತ, ಸ್ವಜನ, ಸ್ವಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸ್ವವೇಷ, ಸ್ವಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುವುದು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಮಹಾತ್ಮರಿಗಂತೂ ಅಂಗಭಾಷೆಯನ್ನರಿಯದವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಗೌರವವೂ, ಅಸಹ್ಯವೂ ತಲೆದೋರುವುವು. ಹಿಂದೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಂತೆ, ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಹಾಯವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಲಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದುಲಾಗಿ ಅಂಗಭಾಷೆಯವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೂ ಇತರರಿಗೂ ಸುಖದವನ್ನೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ 950

(೬) ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಹಲವರು ರಾತ್ರಿಯೂ ಹಗಲೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವ್ಯಾಯಾಮ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಳಿಗೂ ಗಮನಕೊಡದೆ ಅರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿರುವರು. ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂ

ತರು ಸರಾಸರಿ ೫೦ ವರುಷಗಳಕಾಲ ಬದುಕುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೇಶದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ರಾದರೋ, ೪೦ ನೆಯ ವಯಸ್ಸು ಬರುವವರೆಗೆ ಬದುಕಿರುವುದೂ ಅವೂರ್ವವಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಲವರು ವಿದ್ಯಾವಂತರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದೇಸೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅನುಭವಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿ ಕ್ಲೇಶ ಕಾಯಕ್ಲೇಶಗಳಿಂದ ಬದುಕಿರುವವರೆಗೂ ದುರ್ಬಲರಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡಿರುವರು. ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಪಂಡಿತರ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೂ ಈಗಿನ ಕಾಲದ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಶರೀರದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಅಂತವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು.

(೭) ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಬೋಧಿಸುವ ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದೂ ಒಂದು ತರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಂದೂ, ಇದು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದ ಬೋಧಕರು ತಾವು ಹೇಳಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ತಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವಿಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರ ಬೋಧನೆಯು ಅಷ್ಟು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಆಗಲಿ, ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

(೮) ಪರಭಾಷೆಗಳ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರವಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದ ಸರಕಾರದವರು ನೇಮಿಸಿದ ಉಪಸಂಘದವರು, ಪರಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ಪರಮಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವರು. ನಮ್ಮದೇಶದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಶಭಾಷೆಯನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ವರುಷಗಳವರೆಗಾದರೂ ಓದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಈ ಸಣ್ಣವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಅವರ ದೇಶಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿರುವುದೆಂದು ವರ್ಣಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯತೊಡಗಿದರೆಂದರೆ ಈ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಜ್ಞಾನವು ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಲಿ, ಅವಕಾಶವಾಗಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಾಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

(೯) ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳವೈಕಿ ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಾಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವುದು. ಯೂರೋಪುಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೂ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದೇ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಮೇಲ್ಕರದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವವರೆಲ್ಲಾ ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಲಿಯಲೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನವೀನಜ್ಞಾನಭಾಂಡಾಗಾರಮಾರ್ಗವು ಆಂಗ್ಲೀಯ ಭಾಷಾಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರುವುದೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಞಾನವು ಯೂರೋಪು ಖಂಡದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನರಿತ ಕೆಲವರು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಪಾಲಾಗಿತ್ತು. ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಬರುವವರೆಗೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಚುರ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಸ್ಕಾಟ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸುಮಾರು ೧೮ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದವರೆಗೂ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುವರೆಗೂ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನೊಬ್ಬನಾದರೂ ತಲೆಯೆತ್ತಲಿಲ್ಲ. ದೇಶಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಬೋಧನೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್, ರೀಡ್, ಹೆಂಬೋಲ್ಟ್ ಮುಂತಾದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂದ ವಿದ್ವಾಂಸಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸಿದರು. ಈಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ೬೦-೭೦ ವರುಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯರಲ್ಲಂತೆಯೇ ಜರ್ವಾ ದೇಶೀಯರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಚಾರವು ವಿಶೇಷವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ನೂತನ ನಾಗರಿಕತೆಯು ಹರಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇತರರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರದೆ, ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿವಂತ ರಾದಯುವಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ದೇಶಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಹೊಸ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿದ್ಯಾಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುವಂತೆ ನಿರ್ಮಾಡುವಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇದರ ಫಲವನ್ನು ನೋಡಿ: ಈಗ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಜಪಾನೀಯರೂ ನವಾನಸ್ಯಂಧರಾಗಿರುವರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಜಪಾನುದೇಶವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡ ನೂತನ ನಾಗರಿಕತೆ, ನವೀನಜ್ಞಾನ ಕೋಶಗೃಹ-ಇವು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧರೂ ಪ್ರಬಲರೂ ಆದ ಆಂಗ್ಲೀಯರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ದೊರೆಯದೇ ಹೋಗುವುವೇ?

(೧೦) ಅಂಗ್ಲಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ದೊಡ್ಡ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೈತುಂಬ ಸಂಬಳವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಅನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಲದಷ್ಟು ಸಂಬಳವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಇತರ ಅಂಗ್ಲೀಯಭಾಷಾಭ್ಯಾಸಿಗಳೂ ಕೂಡ “ಹುಲಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನರಿ ಬರೆಹಾಕಿಕೊಂಡಂತೆ” ದುಂದುವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ತೊಳಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ದುಃಖಕರವಾದ ದುಷ್ಟಲವಾಗಿದೆ. ಅಂಗ್ಲೀಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಯತ್ನಿಚಿತ್ ಪಡೆದವರ ಸಂಸಾರ ನಿರ್ದಹಣಕ್ರಮಕ್ಕೂ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಪಂಡಿತರಾಗಿ ಅಷ್ಟೇ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಿರುವವರ ಜೀವನಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಇರುವ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದಲೂ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದರ ತಥ್ಯಾಂಶವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಂಗ್ಲಭಾಷೆಗುಂಟಾಗಿರುವ ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೇ ಮೂಲವಾಗಿರುವುದು.

(೧೧) ಅಂಗ್ಲೀಯಭಾಷೆಗೆ ಈಗ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕರಿಗೆ ದೇಶಭಾಷಾಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ಗೊತ್ತಾಗದೆ, ಅತ್ತಕಡೆ ಅಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ತ್ರಿಶಂಕಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವರು. ಒಂದು ಕಡೆ ದುಸ್ತರವಾದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರ; ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ದುರ್ಗಮವಾದ ಪೌರಾತ್ಯವಿದ್ಯಾವಿಸಿವ: ಈ ಎರಡರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ “ಎಡಬಿಡಂಗಿ” ಗಳಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಕಂಗಿಟ್ಟು ಬಳಲಿ ಬೇಸತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯರಿಗೆ, ದೇಶವಾತಾಸೌಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಜ್ಯೋತಿಯು ತಲೆದೋರಿ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಶುಭಸೂಚನೆಯಾಗಿರುವುದು.

(೧೨) ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ನಡೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯು ರೂಢಿಗೆ ಒಂದುದೇ ಆದರೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಶಿಲ್ಪ ಮುಂತಾದ ನಾನಾ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು. ಅಂಥಪರಂಪರಾನ್ವಾಯದಂತೆ ಈಗ ಎಲ್ಲರೂ ಸರಕಾರದ ನೌಕರಿಯನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಿಹೋಗಿ, ಅನೇಕರು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವಣಿಗರರಾಗಿಯೂ, ಶಿಲ್ಪವಿಶಾರದರಾಗಿಯೂ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಲಾಕೋವಿದರಾಗಿಯೂ ಆಗಲು ಅವಕಾಶ ಉಂಟಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ೧೮೪೭ ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಅಧಿಪತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಂಘದ (Board of Education) ಸಭ್ಯನಾಗಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಿಸರ್ವ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೂ, ಅದೇ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪೆರಿ ಎಂಬವರಿಗೂ ನಡೆದ ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯತರವಾದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಅನುವದಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದು:—

“ದೇಶೀಯರಲ್ಲಿ ಅಂಗ್ಲೀಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಹರಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ, ನಾವು ಯೂರೋಪು ಖಂಡದಲ್ಲಿ ೩೦೦ ವರುಷಗಳವರೆಗೆ ಅನುಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿಯಾದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನವು ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನರಿತ ಕೆಲವರು ಮತಬೋಧಕರು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವರು ಲೌಕಿಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು—ಇವರ ಪಾಲಾಗಿತ್ತು. ಪರಭಾಷೆಯಾದ ಲ್ಯಾಟಿನ್‌ಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಯೂರೋಪಿನ ಆಧುನಿಕಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೊರತು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೆಂಬ ಬೆಳಕು ತಲೆದೋರಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನೇ ಬಳಸಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವು ಸಡಿಲವಾದ ಕೂಡಲೇ, ಪ್ರಭುಗಳೂ ಪ್ರಜೆಗಳೂ, ಭಾಗ್ಯವಂತರೂ ಬಡವರೂ, ವೈದಿಕರೂ ಕಸಬುಗಾರರೂ—ಸರ್ಯರೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಲು ಅವಕಾಶವುಂಟಾಗಿ ಯೂರೋಪು ಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆಯು ರೂಢಮೂಲವಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ನಾವು, ಇಷ್ಟು ಕಾಲವೂ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಈ ಅನುಭವವನ್ನು ಮರೆತು, ಪರಕೀಯವಾದ ಅಂಗ್ಲೀಯಭಾಷೆಯ ಭಾರವನ್ನು ಈ ದೇಶೀಯರ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ, ನೀವು ಈ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಫಲಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅವು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪಾರ್ಸಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಜನಸಮುದಾಯದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹರಡಲು ಅನುಕೂಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯ.”

ಈಗ, ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಷ್ಕೆಯದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವರು ವಿದ್ವಾಂಸರೂ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸತತ್ಪಕ್ಷರೂ

ಏನು ಹೇಳುವರೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಿಂದ ಇಂಡಿಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಈ ದೇಶೀಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದ ಹೋರೇಸ್ ವಿಲ್‌ಸನ್ ಎಂಬಾತನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುವನು:—

“ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶೀಯರನ್ನು ವಿದ್ಯಾ ವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವು ಕೈಗೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಚಯವಿರುವ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.....
ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಹತ್ತಿಯಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುವುದು ಶುದ್ಧ ಭ್ರಮೆಯಾಗಿಯೂ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ದೇಶೀಯರು ವಾಚ್ಛಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಅವರಸೊಂತ ವಾಚ್ಛಯವಾಗಿರಬೇಕು. ವಿಷಯವೇನೋ ಯೂರೋಪ್ ಖಂಡದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡುದು ಆಗಿರಬಹುದು ; ಅದರ ಅದು ದೇಶೀಯರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳೊಡನೆ ಬೆರೆತು, ಈ ದೇಶದ ರಚನಾಪದ್ಧತಿಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಬೇಕು” §

“ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿಯೂ, ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿಯೂ, ಇರುವ ಆಂಗ್ಲೀಯಭಾಷೆಯಿಂದ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುವುದು ಕೇವಲ ಅಸಂಭವ. ಅದನ್ನು ಹಲವರು ಕಲಿತರೂ, ದೇಶೀಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ಭಾಷೆಯಾಗದೆ, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದ ಭಾಷೆಯಾಗುವುದು.” *

ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮರಾಟಿ-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಡಿಕ್‌ಷನರಿಯನ್ನು ೧೮೪೭ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಮೇಜರ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಯವರು—ಪ್ರಜಾಸಾಮಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಲಿ, ಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಲಿ ಸರ್ವತ, ರೂಢಿಗೆ ಬರುವುದು ಅಸಂಭವ. ಜನ

§ Page, 49 of the Report of the Board of Education, Bombay for 1847-48.

* Wilson's History of British India, Vol. III. (1848 Edition.) Page 307.

14-A

